

Zhrnutie Operačného programu Centrálna Európa 2020

Verzia draftu 3.2 – November 2013

Nadnárodný program Centrálna Európa bude podporovať regionálnu spoluprácu medzi krajinami centrálnej Európy v nastávajúcom programovom období 2014- 2020. Kľúčové oblasti pokračovania programu boli dohodnuté medzi participujúcimi krajinami rešpektujúc konzultácie s partnermi a pravdepodobnými účastníkmi programu počas roku 2013. Tento dokument sumarizuje poslednú verziu draftu Operačného programu (ďalej len „OP“), poskytujúc prehľad na strategické smerovanie nového programu. Kompletný draft OP je dostupný na stiahnutie na stránke programu v anglickej verzii <http://www.central2013.eu/CE2014-20>.

1. Centrálna Európa 2020: Východiská

Pokrývajúc územie viac ako 1 milión km² v 9 krajinách, územie programu Centrálna Európa (ďalej len „CE“) má okolo 142 miliónov obyvateľov. V programe participuje 7 členských krajín EÚ (Rakúsko, Chorvátsko, Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Slovensko a Slovinsko) a 2 členské krajiny sa zúčastňujú v programe prostredníctvom vybraných regiónov (Nemecko a Taliansko).

Tabuľka 1: Programové územie OP CE 2020 na európskej mape

CE je vysoko heterogénna v geografickom ponímaní (zahrnuté sú pobrežné oblasti, hory, poľnohospodárske oblasti, veľké mestské aglomerácie atď.), tak ako aj v ekonomickom a sociálnom rozsahu (vytvárajúce a pretrvávajúce východno-západne rozdelenie). Programové územie je v mnohých ohľadoch bohaté, no tiež sa stretáva s početnými výzvami v rôznych oblastiach ovplyvňujúcich regionálny rozvoj. Všetky tieto oblasti boli analyzované

pred sformovaním programu a 4 strategických priorít. Výsledky očakávané z programu budú priamo prispievať k dosiahnutiu cieľov Európskej stratégie 2020.

2. Centrálna Európa 2020: Strategické priority

Všeobecným cieľom OP CE je „spolupracovať medzi hranicami pre vytvorenie centrálnej Európy ako lepšieho miesta pre život a prácu“. Detailnejšie, nadnárodná spolupráca môže zlepšiť realizáciu inteligentných riešení odpovedajúcich na regionálne výzvy v oblasti inovácií, nízko uhlíkovej ekonomiky, životného prostredia, kultúry a dopravy. Program bude budovať regionálne kapacity prístupom „bottom-up“ (zdola nahor) v spolupráci a koordinácii s relevantnými partnermi z verejnej a štátnej úrovne. Pri dodržaní tohto systému, bude možné spolukoordinácia s inými snahami v regiónoch zahŕňajúcimi národné a regionálne programy podporované štrukturálnymi a investičnými fondmi, makroregionálnymi stratégiami, programom Horizont 2020 alebo EIB.

Prostredníctvom 4 priorít (popísaných nižšie v texte) budú podporované špecifické aktivity, z ktorých sú očakávané konkrétne výstupy. Základom bude politika vzdelávania a na implementáciu orientované prístupy na nadnárodnej úrovni. Konkrétnejšie, aktivity budú zahŕňať rozvoj a implementáciu stratégií a akčných plánov, rozvoj, testovanie a implementáciu nástrojov, prípravu veľkých investícií, implementáciu pilotných aktivít, ako aj budovanie kapacít zahŕňajúcich tréningy.

Prioritná os 1: Spolupráca v oblasti inovácií pre zvýšenie konkurencieschopnosti Centrálnej Európy

Táto priorita OP CE je adresovaná predovšetkým kľúčovým socio- ekonomickým výzvam a potrebám v rámci centrálnej Európy, ktoré súvisia najmä s inteligentnými riešeniami ako je definované v Európskej stratégii 2020. Znamená to efektívnejšie investície vo výskume, inováciách a vzdelávaní. Program pomôže posilniť potenciál technologicky orientovaných území, ktoré sú cieľovou oblasťou pre zahraničné investície a tok kapitálu, obzvlášť prostredníctvom lepšieho prepojenia partnerov inovačných systémov. Toto rozšíri transfer a výsledky výskumu a vývoja a zakladanie spolupracujúcich iniciatív a clusterov. Tieto aktivity tiež prispievajú k vyrovnávaniu regionálnych disparít vo vedomostiach a vzdelávaní, posilnia kapacity a kompetencie pre podnikanie a sociálne inovácie, ktoré môžu aktívne a pozitívne ovplyvniť demografický vývoj.

Finančná alokácia pre túto prioritnú os je xxx mil. EURO. Projekty v rámci tejto priority budú musieť dosiahnuť jeden z dvoch špecifických cieľov definovaných v tejto priorite:

- posilniť udržateľné prepojenie medzi partnermi v rámci inovačných systémov pre posilnenie regionálnej inovačnej kapacity
- posilniť vedomosti a zručnosti na urýchlenie ekonomických a sociálnych inovácií.

Prioritná os 2: Spolupráca v oblasti nízko uhlíkových stratégií v Centrálnej Európe

Táto priorita je zameraná predovšetkým na vzrast využívania obnoviteľných zdrojov energie a posilnenie ich účinnosti využívajúc tak potenciál ekonomického rastu v rámci nízko uhlíkového sektora. Program tiež prispieje k rozšíreniu vedomostí a zručností v súvislosti s manažmentom energií vo verejnej infraštruktúre. Rozvoj a implementácia teritoriálnych nízko uhlíkových stratégií a mobility v mestských oblastiach budú podporované na dosiahnutie výziev v centrálnej Európe, ktoré sú identifikované v rámci produkcie a spotreby energií. Tieto aktivity tiež prispievajú k zmierneniu klimatických zmien.

Finančná alokácia pre túto prioritnú os je xxx mil. EURO. Projekty v rámci tejto priority budú musieť dosiahnuť jeden z troch špecifických cieľov definovaných v tejto priorite:

- rozvíjať a implementovať riešenia na vzrast účinnosti energie a využívanie obnoviteľných zdrojov energie vo verejnej infraštruktúre
- podporovať územné energetické plánovacie stratégie a politiky podporujúce zmiernenie klimatických zmien
- posilniť kapacity pre plánovanie mobility v mestských oblastiach na zníženie emisií CO₂.

Prioritná os 3: Spolupráca v oblasti prírodných a kultúrnych zdrojov pre udržateľný rast v Centrálnej Európe

Táto priorita podporuje predovšetkým potrebu ochrany a udržateľnosti využívania kultúrneho dedičstva a zdrojov, ktoré sú pod environmentálnym a ekonomickým tlakom, ako aj v konflikte ich využívania. Dedičstvo a zdroje tiež tvoria hodnotné vstupy regiónov centrálnej Európy a sú dôležitým lokálnym faktorom, ktorý prináša regionálne benefity. Program tiež bude podporovať aktivity zlepšujúce životné prostredie v mestských oblastiach. Táto priorita je tiež sústredená preto aj na vzduch, pôdu a znečistenie vody, alebo odpadový manažment. Posilnenie a zlepšenie týchto oblastí priamo pozitívne ovplyvní kvalitu života mestských obyvateľov.

Finančná alokácia pre túto prioritnú os je xxx mil. EURO. Projekty v rámci tejto priority budú musieť dosiahnuť jeden z troch špecifických cieľov definovaných v tejto priorite:

- posilniť manažment integrovaných environmentálnych kapacít pre ochranu a udržateľnosť využívania prírodného dedičstva a zdrojov
- posilniť kapacity pre udržateľné využívanie kultúrneho dedičstva a zdrojov
- posilniť environmentálny manažment mestských oblastí.

Prioritná os 4: Spolupráca v oblasti dopravy pre lepšie spojenie Centrálnej Európy

V tejto prioritě je kladený dôraz na delenie hlavných mestských častí a periférií na území CE. Program sa v tejto časti bude zameriavať na zníženie prekážok medzi perifériami a hlavnými mestskými oblasťami, medzi ťažšie dostupnými oblasťami a dobre prepojenými centrami. Tieto aktivity posilnia prepojenie regiónov a miest európskymi dopravnými sieťami a posilnia multimodálnu a environmentálne pozitívnu prepravu.

Finančná alokácia pre túto prioritnú os je xxx mil. EURO. Projekty v rámci tejto priority budú musieť dosiahnuť jeden z dvoch špecifických cieľov definovaných v tejto prioritě:

- posilnenie plánovania a koordinácie regionálnych dopravných systémov pre lepšie spojenie do národnej a európskej dopravnej siete
- posilnenie koordinácie medzi účastníkmi participujúcimi na dopravných riešeniach pre zvýšenie a posilnenie environmentálne pozitívnych a multimodálnych riešení.

3. Centrálna Európa 2020: Zjednodušená a udržateľná implementácia

Pre dosiahnutie vyššie uvedených cieľov, program zakladá efektívny manažment, implementáciu a monitorováciu štruktúru založenú na skúsenostiach z prebiehajúceho programu CE 2007- 2013. Zjednodušené budú pravidlá, ako aj administratívne procedúry.

Udržateľný rozvoj je zavedený ako horizontálny princíp pri príprave OP CE. Tento princíp bude rešpektovaný počas implementácie programu prostredníctvom nastavenia žiadaného manažmentu. Nasledujúce všeobecné princípy budú uplatňované pri hodnotení projektových žiadostí a pri monitorovaní schválených projektov:

- priame investície vedúce k čo najviac účinným a udržateľným zdrojovým možnostiam
- zamedzenie investícií, ktoré môžu mať preukázateľný negatívny environmentálny alebo klimatický dopad a podpora aktivít na zmiernenie negatívnych vplyvov
- prevzatie predovšetkým dlhotrvajúcich perspektív, keď náklady na „životný cyklus“ môžu využiť alternatívne možnosti a investície
- podpora využívania tzv. „zeleného“ verejného obstarávania.

Všetky projekty podporované programom musia rešpektovať relevantné pravidlá a politiky týkajúce sa ochrany životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja, ako aj EÚ Stratégiu pre trvalo udržateľný rozvoj, Nariadenie Domov pre Flóru- Faunu a Smernicu Rady Európskych spoločností č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov.

OP CE bude tiež rešpektovať princíp rovnosti príležitostí a nediskriminácie na všetkých úrovniach implementácie. Program má snahu podporovať rovnosť príležitostí a prevenciu voči diskriminácii podľa pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženstva a viery, postihnutia, veku alebo pohlavnej orientácie počas celého životného cyklu špeciálne v súvislosti s dosiahnutím financovania berúc do úvahy rôzne cieľové skupiny v riziku takejto diskriminácie a tiež požiadaviek na rozšírenie dosahu pre postihnuté osoby.

Pre ďalšie otázky prosím kontaktujte:

Joint Secretariat

CENTRAL EUROPE Programme

Kirchberggasse 33-35/11, A-1070 Vienna, Austria

Phone: +43-1-8908 088 2403

Fax: +43-1-8908 088 2499

E-mail: info@central2013.eu

Web: <http://www.central2013.eu>

Facebook: www.facebook.com/CentralEuropeProgramme